Mánudaginn 15. febrúar 1993.

Nr. 75/1993. **Ákæruvaldið**

gegn

Donald Michael Feeney.

Kærumál. Gæsluvarðhald. B-liður 1. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991.

Dómur Hæstaréttar.

Mál þetta dæma hæstaréttardómararnir Hrafn Bragason, Hjörtur Torfason og Pétur Kr. Hafstein.

Ákæruvaldið hefur með heimild í 1. mgr. 142. gr. laga nr. 19/1991 um meðferð opinberra mála skotið máli þessu til Hæstaréttar með kæru 10. febrúar 1993, sem barst réttinum 12. sama mánaðar. Ákæruvaldið krefst þess aðallega, að hinn kærði úrskurður verði felldur úr gildi og hann látinn laus úr gæsluvarðhaldi. Til vara krefst hann þess, að hann verði einungis látinn sæta farbanni samkvæmt 110. gr. laga nr. 19/1991.

Af hálfu ákæruvalds er krafist staðfestingar hins kærða úrskurðar.

Hinn 10. febrúar 1993 gaf ríkissaksóknari út ákæru á hendur ákærða og James Brian Grayson fyrir „sifskaparbrot og frelsissviptingu", sem talin eru varða við 193. gr. og 226. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940. Með bréfi sama dag fól ríkissaksóknari rannsóknarlögreglustjóra ríkisins sókn málsins í héraði, sbr. 1. mgr. 29. gr. laga nr. 19/1991. Ríkissaksóknari fer hins vegar með aðild máls þessa eftir útgáfu ákærunnar og á sókn þess hér fyrir dómi samkvæmt 141. gr. sömu laga, sbr. og 3. mgr. 29. gr.

Eins og fram kemur í dómi Hæstaréttar 3. febrúar 1993, hefur ákærði viðurkennt, að hann veiti forstöðu og reki fyrirtæki, sem meðal annars vinni að því að aðstoða bandaríska foreldra, sem fengið hafa forræði yfir börnum sínum, við að ná þeim til Bandaríkjanna. Hann og fyrirtæki hans eru grunuð um að hafa veitt ákærða James Brian Grayson og Frederick Pittmann aðstoð við að ná umsjá dætra þeirra og Ernu Eyjólfsdóttur frá henni án atbeina réttra íslenskra yfirvalda og beitt blekkingum í því skyni. Ákærði lýsti því yfir fyrir Héraðsdómi Reykjavíkur, að hann væri fús til að dveljast áfram hér á landi, þangað til máli hans væri lokið og nafn hans og fyrirtækis hans hreinsað af sakargiftum. Þeir starfs-

menn hans, sem taldir eru hafa unnið að málinu hér á landi og komust undan, hafa ekki gefið sig fram við íslensk yfirvöld.

Ákærði er í framangreindri ákæru borinn sökum, er varðað geta fangelsi allt að 16 árum eða ævilangt. Brýna nauðsyn ber því til þess, að návist ákærða, sem er bandarískur ríkisborgari og búsettur þar í landi, verði tryggð, á meðan mál ákæruvaldsins gegn honum verður til lykta leitt fyrir dómi. Eins og stöðu ákærða er háttað samkvæmt framansögðu, þykir rétt, að hann sæti gæsluvarðhaldi þann tíma, er kröfugerð ákæruvaldsins tekur til, sbr. b-lið 1. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991. Ber því að staðfesta niðurstöðu hins kærða úrskurðar.

Kærumálskostnaður er ekki dæmdur.

Dómsorð:

Hinn kærði úrskurður á að vera óraskaður.

Úrskurður Héraðsdóms Reykjavíkur 10. febrúar 1993.

Ákæruvaldið hefur krafist þess, að Donald Michael Feeney, fæddum 21. október 1953 í New York, til heimilis í Bandaríkjum Norður-Ameríku, verði gert að sæta áfram gæsluvarðhaldi frá lokum gæsluvarðhalds þess, sem rann út í dag, allt þar til að dómur hefur gengið í máli hans, en þó eigi lengur en til miðvikudagsins 3. mars 1993 kl. 16.00.

Kærði, Donald Michael Feeney, er grunaður um brot gegn 193. og 226. gr. alm. hgl. nr. 19/1940 með því að hafa numið telpurnar Elizabeth Jeanne Pittmann og Anne Nicole Grayson á brott með sér í heimildarleysi og með blekkingum frá hóteli hér í borg og svipt móður þeirra, Ernu Eyjólfsdóttur, sem þar svaf, umsjá þeirra, ekið með telpurnar til Keflavíkurflugvallar í því skyni að flytja þær báðar úr landi og koma þeim varanlega í umsjá feðra sinna.

Ríkissaksóknari hefur gefið út ákæru á hendur kærða vegna grunar um bort gegn ofangreindum ákvæðum alm. hgl. nr. 19/1940.

Kærði sætir sterkum grun um brot, sem að lögum getur varðar hann allt að ævilöngu fangelsi. Braut ætlað athæfi kærða meðal annars í bága við lögsögu íslenskra stjórnvalda um forræði og umsjá barnanna. Verður að telja brot það, er kærði er grunaður um, svo alvarlegt, að nauðsynlegt sé með tilliti til almannahagsmuna, að kærði sæti áfram gæsluvarðhaldi.

Einnig er á það að líta, að kærði er bandarískur ríkisborgari, sem hvorki á heimili né fastan dvalarstað hér á landi. Hefur komið fram, að kærði kom hingað til lands í því skyni að eiga hér stutta viðdvöl, áður en hann

héldi aftur til föðurlands síns. Kærði hefur viðurkennt, að hann veiti forstöðu og reki fyrirtæki í Bandaríkjunum, sem sérhæfi sig í ýmiss konar öryggismálum og taki meðal annars að sér að aðstoða bandaríska foreldra, sem fengið hafi forræði yfir börnum sínum, við að ná þeim til Bandaríkjanna. Kærði var handtekinn á Keflavíkurflugvelli, þar sem hann var á leið úr landinu ásamt öðru fólki. Þá hefur komið fram, að kærði hefur hlotið sérstaka þjálfun í sérsveitum Bandaríkjahers og hefur starfað sem hermaður og lögreglumaður á ýmsum stöðum í Bandaríkjunum. Allt þetta þykir gefa tilefni til þess að óttast það, að kærði muni reyna að komast úr landi í því skyni að komast undan málsókn, fari hann frjáls ferða sinna. Þykir áframhaldandi gæsluvarðhald kærða því einnig nauðsynlegt til að tryggja návist hans, er mál hans verður tekið fyrir á næstu vikum.

Af framansögðu verður krafa ákæruvaldsins, að kærði sæti áfram gæsluvarðhaldi, tekin til greina, eins og hún er fram sett, með vísan til b-liðar 1. mgr. og 2. mgr. 103. gr. l. nr. 19/1991.

Úrskurðinn kvað upp Ragnheiður Bragadóttir, fulltrúi dómstjórans í Reykjavík.

Úrskurðarorð:

Kærði, Donald Michael Feeney, sæti áfram gæsluvarðhaldi frá lokum gæsluvarðhalds þess, sem rann út í dag, allt þar til dómur hefur verið kveðinn upp í máli hans, en þó eigi lengur en til 3. mars 1993 kl. 16.00.